

Ovaj projekt financira
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

SPUO Hrvatska

IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju

Zagreb, lipanj 2014.

Svrha publikacije:

Ova publikacija prikazuje mogući pristup uključivanja postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor regionalnog razvoja. Budući da je izrada nove Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš u postupku, za dodatne informacije obratite se Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Odricanje od odgovornosti:

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost projektnog tima i ni na koji način se ne može smatrati da održava gledišta Europske unije.

Autori:

Ovaj dokument pripremljen je unutar projekta financiranog sredstvima Europske unije IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“, koji je uz Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodio konzorcij EPTISA Servicios de Ingeniería S.L. i Dvokut Ecro d.o.o. (SPUO Hrvatska tim).

Tekst: Ivana Šarić i Matjaž Harmel u suradnji s Jiřijem Duříkom i Martinom Smutným

Autor slike na naslovnici: Jiří Duřík, voditelj projektnog tima

Za više informacija:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ulica Republike Austrije 14

HR-10000 Zagreb

Tel: +385 (0) 1 3717 111

Fax: +385 (0) 1 3717 149

Web portal: www.mzojp.hr

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju

SADRŽAJ

1	UVOD	4
1.1	Svrha	4
1.2	Korišteni propisi	4
2	PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU REGIONALNOG RAZVOJA	5
2.1	Sustav planiranja u sektoru regionalnog razvoja	5
2.2	Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela	5
2.2.1	Strateški plan Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije	5
2.2.2	Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske	6
2.2.3	Županijske razvojne strategije odnosno razvojna strategija Grada Zagreba	6
2.2.4	Strategija razvoja urbanog područja	6
2.2.5	Višegodišnji programi za poticanje regionalnog razvoja	7
2.2.6	Plan razvojnih programa	7
2.2.7	Nacionalni program razvitka otoka	7
2.2.8	Programi održivog razvitka otoka	7
2.2.9	Državni programi razvitka otoka	8
2.2.10	Otočni godišnji programi	9
2.2.11	Programi održivog razvoja brdsko-planinskih područja	9
2.2.12	Operativni programi poticanja razvoja brdsko-planinskih područja	10
2.3	Očekivani broj postupaka strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora regionalnog razvoja	10
3	ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	11
3.1	Tipični sadržaj strategija/plana/programa	11
3.2	Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa	11
	UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA	14
	GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI	14

1 UVOD

1.1 Svrha

Smjernice su izrađene s ciljem utvrđivanja najučinkovitijeg mogućeg pristupa integraciji strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) u sektor regionalnog razvoja, budući da je Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13), člankom 63. određeno da se strateška procjena obvezno provodi za:

- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) te na lokalnoj razini za velike gradove, iz područja: **regionalnog razvoja**, kada daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš;
- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune čija se provedba financira iz sredstava Europske unije;
- strategije, planove i programe koji imaju utjecaj na ekološku mrežu.

U poglavlju 2 dan je opći pregled sustava regionalnog planiranja na svim razinama (državna, županijska i lokalna). Za svaku strategiju, plan ili program (SPP) prikazane su ključne značajke pripreme dokumenata, razdoblje važenja, nadležnost za pripremu i usvajanje te položaj u hijerarhiji sustava planiranja. Zaključno, za svaku SPP dana je procjena potrebe provođenja strateške procjene utjecaja na okoliš ili ocjene o potrebi provedbe strateške procjene.

U poglavlju 3 opisani su karakteristični koraci postupka planiranja, kao i vrijeme potrebno za pojedini korak. S ciljem uključivanja strateške procjene u što ranijoj fazi, opisane su mogućnosti povezivanja pojedinih koraka u planiranju s koracima u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš, jer se na taj način maksimalno može doprinijeti kvalitetnoj izradi SPP.

1.2 Korišteni propisi

Smjernice se temelje na:

- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09)¹
- Zakon o otocima (NN 34/99, 149/99, 32/02 i 33/06)
- Zakon o proračunu (NN 87/08 i 136/12)
- Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08 i 148/13)²
- Uredba o sadržaju i metodologiji izrade programa održivog razvitka otoka, sa sadržajem i metodologijom izrade programa održivog razvitka otoka (NN 94/02)
- Pravilnik o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08)
- Nacrt Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (travanj 2014.)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08)
- Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08)

¹ Trenutno je u izradi novi Zakon o regionalnom razvoju (u fazi Nacrta prijedloga) čije odredbe su također razmatrane u ovom dokumentu (http://www.mrrfeu.hr/UserDocsImages/Savjetovanje%20sa%20zainteresiranom%20javno%C5%A1%C4%87u/Nacrt%20ZRR%20RH_04.10.2013..pdf)

² Nakon donošenja novog Zakona o regionalnom razvoju, postojeći Zakon bit će van snage

2 PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU REGIONALNOG RAZVOJA

2.1 Sustav planiranja u sektoru regionalnog razvoja

U sektoru regionalnog razvoja postoje 3 skupine planskih dokumenata koji se temelje na 3 Zakona.

U prvu skupinu ulaze planski dokumenti na državnoj i regionalnoj (županijskoj) razini, prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i posloženi su hijerarhijski:

- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske
- Županijske razvojne strategije (uključujući i Strategiju razvoja Grada Zagreba)
- Strategije razvoja urbanih područja³
- Višegodišnji programi za poticanje regionalnog razvoja
- Planovi razvojnih programa.

Prema važećem Zakonu ovi planski dokumenti donose se sukladno razdoblju trajanja Strategije Vladinih programa. Prema Nacrtu prijedloga Zakona, županijske strategije i strategije razvoja urbanog područja donosit će se za vremensko razdoblje sukladno proračunskom razdoblju kohezijske politike Europske unije.

U drugu skupinu ulaze planski dokumenti razvoja otoka i otočnih skupina prema Zakonu o otocima. Krovni dokument je Nacionalni plan razvoja otoka koji je donesen 1997. Hijerarhijski slijede Programi održivog razvitka otoka koji se izrađuju za 26 otoka i otočnih skupina, te Državni programi razvoja otoka koji se izrađuju na sektorskoj razini (13 sektora). Temeljem ovih dokumenata izrađuju se i provedbeni dokumenti za jednogodišnje razdoblje.

U treću skupinu ulaze planski dokumenti razvoja brdsko-planinskih područja prema Zakonu o brdsko-planinskim područjima. Temeljni dokumenti su Programi održivog razvoja brdsko-planinskih područja koje donosi Vlada RH, a temeljem kojeg se izrađuju Operativni programi poticanja razvoja brdsko-planinskih područja. Prema najavi, donošenjem novog zakona o regionalnom razvoju ova grupa razvojnih dokumenata će se ukinuti.

2.2 Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela

2.2.1 *Strateški plan Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije*

Zakonom o proračunu uvedena je obveza izrade strateških planova za trogodišnje razdoblje za ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Na temelju strateških planova Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije izrađuje strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje.

Strateški plan je dokument koji sadrži viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) odgovorno je strateško planiranje i upravljanje razvojem RH s posebnim naglaskom na djelotvornom korištenju fondova EU kao ključnim instrumentima za poticanje nacionalne i regionalne konkurentnosti.

Strateški plan MRRFEU izrađuje se svake godine za trogodišnje razdoblje.

Strateški planovi ministarstava za trogodišnja razdoblja su zapravo planovi prioriteta određenih razvojnih programa različitih sektora koji služe Ministarstvu financija kao smjernica pri planiranju proračunskih i inih sredstava i za njih nije potrebno provesti SPUO.

³ Prema Nacrtu prijedloga Zakona o regionalnom razvoju (2014).

2.2.2 Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske

Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske (RH) detaljnije se utvrđuju ciljevi i prioritete regionalnog razvoja RH i način njihova postizanja, te institucionalni i planski okvir politike regionalnog razvoja. Ciljevi i prioritete definirani u Strategiji predstavljaju smjernice pri izradi Strategije Vladinih programa.

Strategiju donosi Vlada RH, a nositelj je njezine izrade ministarstvo nadležno za regionalni razvoj.

Prema Nacrtu prijedloga Zakona o regionalnom razvoju, provedba Strategije temelji se na višegodišnjim programima za poticanje regionalnoga razvoja utvrđenih Strategijom i Zakonom o regionalnom razvoju RH.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Strategiju regionalnog razvoja RH **potrebno je provesti SPUO**.

2.2.3 Županijske razvojne strategije odnosno razvojna strategija Grada Zagreba

Županijska razvojna strategija (ŽRS) je planski dokument politike regionalnog razvoja kojim se određuju strateški ciljevi i prioritete održivog društveno-gospodarskog razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave (županije). Strateški ciljevi i prioritete ŽRS-a usklađuju se s ciljevima utvrđenim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske i drugim planskim dokumentima županije.

ŽRS se donosi u postupku savjetovanja s odgovarajućim partnerskim vijećem, u skladu s načelom Partnerstva i suradnje kako je definirano u Zakonu o regionalnom razvoju.

Sadržaj županijskih razvojnih strategija, metodologiju izrade i vrednovanje te druga pitanja s tim u svezi uređeni su Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija.

U svrhu provedbe ŽRS, županije donose Akcijske planove za provedbu ŽRS koji omogućuje cjelovit pregled zadaća potrebnih za provedbu ŽRS, njihove izvršitelje, financijska sredstva te rokove i pokazatelje izvršenja.

Također, županije donose i Komunikacijsku strategiju sa svrhom informiranja javnosti, te podizanja svijesti o ulozi i značaju ŽRS za razvoj županije i jedinica lokalne samouprave na području županije.

Tijekom svih faza izrade ŽRS, a prije usvajanja provodi se prethodno vrednovanje ŽRS (ex-ante evaluacija). Prethodno vrednovanje organizira županija, a provodi nezavisno stručno tijelo.

Županijska skupština usvaja ŽRS.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za ŽRS **potrebno je provoditi SPUO**.

2.2.4 Strategija razvoja urbanog područja⁴

Radi učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja, posebno njezine urbane dimenzije Nacrtom prijedloga novog zakona o regionalnom razvoju predviđena je izrada Strategija razvoja urbanih područja. Urbana područja dijele se na urbane aglomeracije i ostala urbana područja. Urbane aglomeracije su:

- Urbana aglomeracija Zagreb
- Urbana aglomeracija Split
- Urbana aglomeracija Rijeka
- Urbana aglomeracija Osijek.

Ostala urbana područja su jedinice lokalne samouprave koje prema posljednjem popisu stanovništva imaju više od 35.000 stanovnika u slučaju da nisu uključene u urbane aglomeracije. Granice urbanih aglomeracija određuje ministar odlukom uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za prostorno uređenje.

⁴ Prema Nacrtu prijedloga Zakona o regionalnom razvoju (2014)

http://www.mrrfeu.hr/UserDocImages/Savjetovanje%20sa%20zainteresiranom%20javnošću/Nacrt%20ZRR%20RH_04.10.2013..pdf

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju

Nositelj izrade strategije razvoja urbanog područja je veliki grad odnosno grad koji je središte urbanog područja.

Za strategije razvoja urbanog područja **potrebno je provoditi ocjenu o potrebi strateške procjene.**

2.2.5 Višegodišnji programi za poticanje regionalnog razvoja

Prema Nacrtu prijedloga Zakona o regionalnom razvoju ovim programima detaljnije se utvrđuju aktivnosti za ostvarivanje ciljeva Strategije, financijski izvori, odgovorna tijela, pokazatelji uspješnosti i ostali elementi važni za provedbu, praćenje i vrednovanje programa.

Za višegodišnje programe **potrebno je provoditi ocjenu o potrebi strateške procjene.**

2.2.6 Plan razvojnih programa

Planove razvojnih programa izrađuju i donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno Zakonu o proračunu. Planovi razvojnih programa moraju biti u suglasju sa županijskim razvojnim strategijama.

U Planu razvojnih programa iskazuju se planirani rashodi proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave vezani uz provođenje investicija, davanje kapitalnih pomoći i donacija u sljedeće tri godine.

S obzirom da se radi o financijskim planovima, za Planove razvojnih programa **nije potrebno provoditi SPUO**, temeljem članka 65. Zakona o zaštiti okoliša.

2.2.7 Nacionalni program razvitka otoka

Nacionalnim programom razvitka otoka uređuje se upravljanje otočnim razvitkom na državnoj i županijskoj razini te na razini jedinica lokalne samouprave.

Nacionalni program razvitka otoka je izrađen i prihvaćen na Saboru RH 28.2.1997., te se na njegovim načelima temelji Zakon o otocima.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Nacionalni program razvitka otoka **potrebno je provesti SPUO.**

2.2.8 Programi održivog razvitka otoka

Programi održivog razvitka otoka, odnosno otočnih skupina (ukupno 26) izrađuju se na osnovi Nacionalnog programa razvitka otoka i Zakona otocima.

Ovim Programima popisuju se i vrednuju ukupna prirodna i izgrađena bogatstva otoka, odnosno otočnih skupina i određuje način njihovog održivog korištenja u skladu s načelima i odrednicama Nacionalnog programa.

Program održivog razvitka otoka obvezni je razvojni dokument obalno-otočnih županija i otočnih i obalno-otočnih gradova i općina čije odredbe se uzimaju u obzir prilikom izrade dokumenata prostornog uređenja koji se donose za područja obalno-otočnih županija, odnosno otočnih i obalno-otočnih jedinica lokalne samouprave.

Sadržaj i metodologiju izrade programa održivog razvitka otoka propisuje Vlada RH na prijedlog resornog Ministarstva nadležnog za regionalni razvoj i uz prethodno pribavljeno mišljenje ostalih sektorskih ministarstava kako je propisano o Zakonom o otocima.

Nacrte programa održivog razvitka otoka izrađuje resorno Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj u suradnji s nadležnim tijelima obalno-otočnih županija te otočnih i obalno-otočnih gradova i općina.

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju

Vlada RH donosi Programe, na prijedlog resornog Ministarstva nadležnog za regionalni razvoj, a uz prethodno mišljenje ministarstava kako je propisano o Zakonom o otocima, kao i obalno-otočnih županija te otočnih i obalno-otočnih gradova i općina.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Programe održivog razvitka otoka **potrebno je provesti ocjenu o potrebi strateške procjene.**

2.2.9 Državni programi razvitka otoka

Vlada RH na prijedlog nadležnih ministarstava, uz prethodno mišljenje Otočnog vijeća, Povjerenstava za otoke i Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, donosi sljedeće Državne programe razvitka otoka:

Državni program	Predlagatelj	Izrađivač
Državni program prometnog povezivanja otoka s kopnom i međusobno i unutarotočnog prometnog povezivanja	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondove Europske unije	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo zdravlja, Ministarstva socijalne politike i mladih i Ministarstvo financija
Državni program osuvremenjivanja otočnih poljskih, šumskih i protupožarnih putova i zaštite otočnih šuma i poljoprivrednih površina od požara	Ministarstvo poljoprivrede	Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo financija
Državni program vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te građenje i održavanje objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda za otoke	Ministarstvo poljoprivrede	Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo financija
Državni program opskrbe otoka energijom	Ministarstvo gospodarstva	Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo financija
Državni program razvoja poštanske službe na otocima	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondove Europske unije	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondove Europske unije i Ministarstvo financija
Državni program zdravstvene zaštite i razvoja telemedicine na otocima	Ministarstvo zdravlja	Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo financija i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Državni program predškolskog odgoja i osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja na otocima	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo socijalne politike i mladih i Ministarstvo financija
Državni program visokoškolskog obrazovanja i znanstvenih istraživanja na otocima	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Ministarstvo financija
Državni program kulturnog razvoja i proučavanja, zaštite i očuvanja otočne kulturne baštine	Ministarstvo kulture	Ministarstvo kulture i Ministarstvo financija
Državni program zaštite prirode i okoliša otoka	Ministarstvo kulture i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	Ministarstvo kulture, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Ministarstvo financija
Državni program socijalne skrbi na otocima	Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava i Ministarstvo financija

Državni program	Predlagatelj	Izrađivač
Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondove Europske unije	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondove Europske unije, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo financija, Državna geodetska uprava i Državni ured za upravljanje državnom imovinom
Državni program uređenja posjedovne i vlasničkopravne evidencije (katastra i zemljišnih knjiga) na otocima	Ministarstvo pravosuđa	Ministarstvo pravosuđa, Državna geodetska uprava, Ministarstvo uprave i Ministarstvo financija

Odredbe Državnih programa uzimaju se u obzir prilikom izrade dokumenata prostornog uređenja koji se donose za područja obalno-otočnih županija, odnosno otočnih i obalno-otočnih jedinica lokalne samouprave.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom **potrebno je provoditi SPUO** za sljedeće državne programe razvitka otoka:

- Državni program prometnog povezivanja otoka s kopnom i međusobno i unutar otočnog prometnog povezivanja
- Državni program vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te građenje i održavanje objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda za otoke
- Državni program opskrbe otoka energijom
- Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom **potrebno je provoditi ocjenu o potrebi strateške procjene** za sljedeće državne programe razvitka otoka:

- Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora
- Državni program razvoja poštanske službe na otocima.

2.2.10 Otočni godišnji programi

Otočni godišnji program sadrži Provedbene godišnje planove Državnih programa razvitka otoka i Programa održivog razvitka otoka, kao i troškove provođenja odredbi Zakona o otocima

U izradi prijedloga Otočnoga godišnjeg programa obvezno surađuju predlagatelji, odnosno provoditelji državnih programa.

Otočni godišnji programi donose se jednom godišnje, a donosi ih Vlada RH na prijedlog resornog Ministarstva nadležnog za regionalni razvoj.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom za Otočne godišnje programe **nije potrebno provesti SPUO**.

2.2.11 Programi održivog razvoja brdsko-planinskih područja

Program održivog razvoja brdsko-planinskih područja donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadležnog ministarstva.

Temeljem ovog Programa izrađuju se operativni programi poticanja razvoja brdsko-planinskih područja.

Program održivog razvoja Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj izrađuje u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvom poljoprivrede, Ministarstvom gospodarstva, Ministarstvom poduzetništva i obrta i jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskim područjima.

Do sada nije izrađen niti jedan ovakav tip planskog dokumenta, a prema Nacrtu prijedloga novog Zakona o regionalnom razvoju ukinut će se ova kategorija planskog dokumenta.

2.2.12 Operativni programi poticanja razvoja brdsko-planinskih područja

Izrađuju se temeljem Programa održivog razvoja brdsko-planinskih područja.

Prema Nacrtu prijedloga novog Zakona o regionalnom razvoju ukinut će se ova kategorija planskog dokumenta.

2.3 Očekivani broj postupaka strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora regionalnog razvoja

Na osnovu gornjih informacija, napravljena je sljedeća procjena broja i učestalosti provođenja postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi strateške procjene (screening) za sektor regionalnog razvoja:

strategija/plan/program	Kako često je potrebno donošenje/revizija	Broj dokumenata u 5 godina	Minimum i maksimum screening/ SPUO
Strateški plan Ministarstva regionalnog razvoja	svake 3 godine	5	0
Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske	svake 3 godine	1	1
Županijske razvojne strategije (uključujući i Strategiju razvoja Grada Zagreba)	svake 3 godine	21	21
Strategija razvoja urbanog područja ⁵	svakih 7 godina	1	1
Višegodišnji programi za poticanje regionalnog razvoja ⁶	nije poznato	nije poznato	nije poznato
Plan razvojnih programa	svake 3 godine	1	0
Nacionalni program razvoja otoka	nije poznato	1	1
Program održivog razvoja otoka	nije poznato	26	26/13
Državni program razvitka otoka	nije poznato	13	6/4
Otočni godišnji program	jednom godišnje	5	0
Program održivog razvoja brdsko-planinskih područja	nije poznato	0	0
Operativni program poticanja razvoja brdsko-planinskih područja	nije poznato	0	0
UKUPNO OČEKIVANI BROJ U 5 GODINA	Screening: Minimum: 25 Maksimum: 55 SPUO: Minimum: 25 Maksimum: 40		

⁵ Predviđena Nacrtom prijedloga Zakona o regionalnom razvoju; prema važećem Zakonu donosi se jednom u 3 godine, prema Nacrtu prijedloga novog Zakona donosi se za vremensko razdoblje sukladno proračunskom razdoblju kohezijske politike Europske unije (7 godina)

⁶ Predviđeni Nacrtom prijedloga Zakona o regionalnom razvoju

3 ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA

3.1 Tipični sadržaj strategija/plana/programa

Iz ranije navedenog vidljivo je da za područje regionalnog razvoja vrijede klasični principi planiranja, koji se primjenjuju za specifične dokumente koji nemaju tipični sadržaj, odnosno njihov sadržaj se toliko razlikuje da nije moguće definirati tipični sadržaj svih planskih dokumenata. Ipak, mogu se izdvojiti sljedeća generalna poglavlja planskih dokumenata za područje regionalnog razvoja:

- definiranje namjene i pozicioniranje strategije/plan/programa u sustavu planiranja,
- analiza postojećeg stanja s glavnim zaključcima/definiranim problemima,
- definiranje ciljeva,
- akcijski plan – definiranje mjera, odgovornih institucija, roka za provedbu i resursa za financiranje.
- upute i poveznice sa podređenim planskim dokumentima (ako postoje).

3.2 Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa

U nastavku je prikazano na koji način je moguće povezati postupke izrade SPP i SPUO. Da bi SPUO postigla očekivane učinke na SPP vrlo je važno da se provodi paralelno s postupkom planiranja, odnosno da se ne kasni s njenim uključivanjem ili u najgorem slučaju započne tek kada je SPP već izrađen. Uključivanjem SPUO u kasnijoj fazi planiranja smanjuju se mogućnosti za mijenjanje strateških pitanja SPP što za posljedicu može imati produživanje postupka donošenja SPP (npr. ako se strateškom procjenom procijeni da je SPP kao takav neprihvatljiv) ili formalno provođenje SPUO bez utjecaja na SPP.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ⁷	PRAKTIČNI SAVJETI
1.	PRIPREMA STRUČNIH PODLOGA	PREGLED STRATEŠKIH STUDIJA ZA RELEVANTNE SPP	20	Potaknite provedbu SPUO za sve SPP koje utječu na SPP nižeg reda. Prikupite informacije iz svih relevantnih SPUO i razmotrite koje bi sve preporuke iz njih mogle biti primjenjive u vašoj SPUO.
2.	ODLUKA O IZRADI SPP DEFINIRANJE GLAVNIH CILJEVA	OCJENA O POTREBI STRATEŠKE PROCJENE I OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	90	!!! Ovaj bi korak mogao oduzeti više vremena od predviđenog. Započnite ga što je prije moguće. Ukoliko ste sigurni da će se morati provesti postupak SPUO, preskočite ocjenu o potrebi strateške procjene, informirajte ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša o započinjanju postupka SPUO i provedite postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
3.	PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA	ODLUKA O ZAPOČINJANJU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE	30	U idealnom slučaju, objedinite odluke o obvezi provedbe strateške procjene i odluku o započinjanju postupka strateške procjene.
4.		ODABIR OVLAŠTENIKA	60	Započnite s odabirom ovlaštenika odmah nakon što ste zaključili da će SPUO biti potrebna. U projektnom zadatku za izrađivače SPP i ovlaštenika trebalo bi definirati i obvezu razmjene informacija te međusobne suradnje.
5.	OCJENA STANJA RAZVOJA	ODREĐIVANJE SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE IMENOVANJE POVJERENSTVA	5 + 30 +	Povežite ovaj korak SPUO s internom analizom informacija koje ste prikupili tijekom koraka 3. i 4. kako biste mogli odrediti moguća varijantna rješenja i ključna pitanja na koja treba obratiti

⁷ Procjena potrebnih dana kombinacija je iskustva SPUO projektnog tima i zakonskih obveza.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ⁷	PRAKTIČNI SAVJETI
			5	pozornost kako pri izradi SPP, tako i pri izradi strateške studije. Ukoliko ste već odabrali ovlaštenika, uključite ga u postupak konzultacija kao pomoć pri prikupljanju i analizi dobivenih informacija.
6.	<p>IZRADA NACRTA PRIJEDLOGA SPP, UKLJUČUJUĆI I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE</p> <p>i</p> <p>USKLADIVANJE SPP SA PREPORUKAMA I/ILI ZAKLJUČCIMA SPUO</p>	<p>IZRADA STRATEŠKE STUDIJE i OCJENA CJELOVITOSTI I STRUČNE UTEMELJENOSTI STRATEŠKE STUDIJE OD STRANE POVJERENSTVA (MIŠLJENJE POVJERENSTVA)</p>	<p>Priprema strateške studije + 30 + 15</p>	<p>Povežite izradu strateške studije s izradom nacrtu prijedloga SPP.</p> <p>U SPUO usmjerite se samo na važna pitanja koja su ključna za predmetne SPP i koristite ih kod usporedbe varijantnih rješenja predloženih aktivnosti.</p> <p>Odvojite dovoljno vremena kako bi se SPUO provela kvalitetno. Kvalitetna strateška procjena zahtijeva vrijeme za mjerodavne studije i konzultacije s izrađivačem SPP.</p> <p>Organizirajte redovne sastanke na kojima će izrađivači SPP i ovlaštenici izvještavati o svojim saznanjima i preporukama za izradu nacrtu SPP. Osigurajte da se strateškom procjenom razmotre svi prijedlozi SPP i obradi njihov kumulativni utjecaj.</p> <p>U slučaju kada bi se to moglo pokazati korisnim, dodatno konzultirajte relevantna tijela javne vlasti i članove Povjerenstva.</p>
7.	JAVNA RASPRAVA	JAVNA RASPRAVA	45	<p>Organizirajte postupak javne rasprave. Javno izlaganje će vam pomoći dobiti komentare relevantnih institucija i javnosti o tome kako poboljšati SPP.</p> <p>Jasno i kratko predstavite planske prijedloge i pridružene rezultate strateške studije široj javnosti.</p>
8.	IZRADA KONAČNE SPP	PRIPREMA ZAHTJEVA ZA MIŠLJENJEM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO		<p>Pripremite jasne odgovore na prikupljene komentare - za svaki komentar navedite je li relevantan i na koji način je uzet u obzir u SPP ili SPUO te koje su promjene (ukoliko ih je bilo) unesene u SPP/ SPUO.</p>
9.	POTVRĐIVANJE SPP OD STRANE NADLEŽNIH TIJELA	MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO (prema potrebi uključuje i MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU PRIRODE O PRIHVATLJIVOSTI SPP ZA EKOLOŠKU MREŽU)	<p>30 + 30</p>	<p>!!!</p> <p>Ovaj korak može trajati dulje od predviđenog. Započnite što ranije.</p>
10.	USVAJANJE SPP OD STRANE SABORA RH, VLADE RH	UZIMANJE U OBZIR REZULTATA SPUO PRILIKOM DONOŠENJA ODLUKA NA PRIJEDLOG SPP	/	

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ⁷	PRAKTIČNI SAVJETI
11.		IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ STRATEŠKOJ PROCJENI	30	Iskoristite vrijeme potrebno za donošenje mišljenja (korak broj 8) za pripremu izvješća. Pri izradi izvješća koristite rezultate strateške studije, mišljenje povjerenstva, mišljenja i prijedloge iz javne rasprave te donesene odluke.

UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA

Projekt je proveden u skladu s Direktivom 2001/42/EC o procjeni učinka pojedinih planova i programa na okoliš.

Svrha projekta bila je ojačati kapacitete za provedbu postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj na regionalnoj i lokalnoj razini.

Aktivnosti i rezultati

Komponenta 1

- analizirana je transpozicija SPUO Direktive u Hrvatskoj
- analiziran je institucionalni okvir i postojeći kapaciteti za provedbu postupaka SPUO u Hrvatskoj te su isti uspoređeni s institucionalnim okvirom u drugim državama članicama Europske unije

Komponenta projekta 2

- provedena je obuka grupe od 10 SPUO trenera iz Ministarstva zaštite okoliša i prirode i izrađen priručnik za obuku SPUO trenera
- održano je 42 dana treninga za više od 700 službenika relevantnih tijela, SPUO ovlaštenika i nevladinih udruga koji će biti uključeni u provedbu postupka SPUO na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Komponenta projekta 3

- izrađena su tri SPUO proceduralna priručnika za državnu, regionalnu i lokalnu razinu
- izrađena su tri metodološka priručnika
- izrađeno je trinaest priručnika za primjenu postupka SPUO pri planiranju u pojedinim područjima

Projekt je započeo 23. listopada 2012. i trajao je 20 mjeseci. Vrijednost projekta iznosila je 1.075.250 €, od čega je 10%, odnosno 107.525 €, iznos nacionalnog sufinanciranja.

GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI

- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na državnoj razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na područnoj (regionalnoj) razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na lokalnoj razini
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija
- Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu
- Smjernice za primjenu pogodnih alata za analizu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u gospodarenju otpadom
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u vodnom gospodarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u poljoprivredi
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u šumarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u ribarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u energetici
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u industriji
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u rudarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prometu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u elektroničkim komunikacijama
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u turizmu

Projekt je financirala
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE